

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

52-9

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —

Nagykikindán,

Milenkovits S. könyvnyomdája, Kastory-féle ház.

EGYESÜLT

„KIKINDAI KÖZLÖNY és FELSŐ TORONTÁL“

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egyes szám ára 12 fillér.

Készülünk el az önálló vámterületre!

Hála a magyar közszellem felébredésének, nincsen ma népszerűlebb közgazdasági elmélet, mint a közös vámterület mellett való. Legutóbb a bpesti kereskedelmi és iparkamara mondotta kitulnyomó többséggel, hogy feltétlen hive az önálló vámterületnek s Magyarország közgazdasági fejlődésének egyedüli bázisát a közös vámterületből való megszabadulásban látja. A bpesti kereskedelmi és iparkamara mindeztideig leghatalmasabb ellenfele volt az önálló vámterületnek, mert ez a szaktestület irányítja közgazdasági életünk irányadó elveit s mert őt tartják kereskedelmi és ipari körök a legilletékesebb faktornak az általános érdekű szakkérdésekben. Természetesen nem meggyőződésből volt ellensége a kamara az önálló vámterületnek, hanem mert fölfelé akart tetszelegni a merkantilizmus prototípusainak ez a testülete s engedelmessé akart a mindenkor uralgó rendszereknek. De lehullott a korrupt rendszer nyüge az ország nyakáról és a bpesti kamara is szabadon mert lélegzeni s mi sem állta útját annak, hogy legutóbbi gyűlésén beledobta a forrongó országba az önálló vámterület jelszavát.

Minden illetékes faktor tisztában van tehát már azzal, hogy szükséges az önálló vámterület és hogy

az meg is lesz. E felett vitázni tehát már fölösleges.

Ezen a helyen nem egyszer hangzott el az intés, hogy rendezkedjék be az ország az önálló vámterületre, hogy készüljenek el gyárosaink, kereskedőink és iparosaink, hogy amikor a nagy metamorphozis bekövetkezik, a gyökeres átalakulás ne találja őket készületlenül.

Ha volt valaha idő, amidőn az országnak vállalkozási kedve és gyári és kereskedelmi alapításokra szükség volt, úgy most fokozott mértékben van arra szükség. Milliók hevernek bankpénztárakban, Wertheim kasszákbán, óriási vagyonok vannak telhalmozva Magyarországon, amelyek egy két három százalékot jövedelmeznek csak, anélkül, hogy a tulajdonosokon kívül más is hasznát látná. Itt az ideje annak, hogy ezek a heverő milliók megkezdjék kenyeretadó vándorlásukat. Új gyárak keljenek, minél több, annál jobb, mert közel 7000 millió koronát adtunk eddig az osztrák gyáripárnak és most módunkban lesz a 700 millió értékű árut idehaza előállítani.

Szinte beláthatatlan tere nyílik a tőke és a magán tevékenységnek. Magyarországon, ahol oly bővében vagyunk a nyers anyagnak kedvező feltételek mellett oly gyáripár fejlődhet ki, amelylyel bizvást versenyezhetünk a hazánkkal szomszédos ország gyáripárával. S még na-

gyobb perspektíva nyílik előttünk, amikor dél és kelet felé vetjük pillantásunkat, amikor az iparban és kereskedelemben szegény Balkán államokat mint alkalmas piacokat mérlegeljük. Magyarországnak felette kedvező fekvése van ebben a tekintetben. Sehonnán gyorsabban és olcsóbban Balkán államba gyáripari és egyéb produktumokat juttatni nem lehet, mint éppen tőlünk. Szinte kínálkozik és természetesnek látszik, hogy a Balkán idővel Magyarország exportjának piacává váljék. Természetesen ez még a jövő zenéje, mindennekelőtt arra kell törekedni — és ez is igen nagy feladat — hogy a belföld gyáripari szükségletét teljes mértékben fedezni tudjuk.

A szituációnak ezt a megváltozását tudomásul vette már a külföld, első sorban Ausztria, amennyiben egyre-másra létesítenek gyárakat nálunk osztrák gyárosok. Mi szívesen fogadjuk ezeket a fiók gyárakat is, mert hiszen magyar kéznek fognak munkát adni, de még szívesebben vennők, ha magyar gyárosok és magyar tőke dolgozna ez ország közgazdaságának fellendítésén.

Készülünk elő az önálló vámterületre, hogy azon a napon, amelyen a sorompot felállítják a határon, versenyképesek tudjunk lenni és a magyar közönség ne legyen kénytelen az osztrák áruk után a drága váموkat fizetni.

T Á R C A.

Hozzák a rendjelet.

Az irodavezető ur harmincz évi hű szolgálataért tuberkulozist és koronás ezüst érdemkeresztet kapott.

Az elsőt a poros akták, a nedves irodafal és az asztal fölé való görnyedés juttatták neki, az ordót pedig a királyi kegy. S a történelmi igazság megköveteli annak konstatálását, hogy a tudóvész jóval előbb talált rá a dohos irodaszobában, mint a felség legkegyelmesebb kegye.

De egy napon végre az is megjött. A hivatalos lapban olvasta az irodavezető úr az erről szóló hirt és nagyon boldog volt.

A legtöbb ember megelevenedik a boldogságtól; áradozik, zsilipeket nyit az örömeinek, szertelenkedik, tombol, kaczag, sőt sir is. Temperamentuma válogatja.

Az irodavezető urból mindössze egy göröcsös köhögő rohamba tört ki az öröm és fagyos forróság ütött ki rajta. János, az irodaszolga, azt hitte, hogy menten kiszakad a lélek belőle.

Ugy vitték haza kocsin a Bokréta-utczába.

Ősz volt és a sár puha szőnyeget terített a kocsni elé a kis város utcáiban.

A kocsni ringatta, a köhögése alább-hagyott s az irodavezető ur szeméit lehunyva arra a régmúlt napra gondolt, a mikor szintén így kocsizott, de fiatalon, duzzadó reménykedéssel telve s az oldalán Rozálkával. Haza a templomból.

A lovak sörénye mellett piros kendő röpdösött és a kocsni vigan pattintgatott bokréta, pántlikás ostorával.

— Oh, hogy Rozálka meg nem érthette ezt a mai szép napot is.

Mire hazaért, reszkedett a hidegtől és a derék Kubicsekné herbateát forralt neki és fagygyus gyolcsot mellegített a mellére.

Agybafeküdt és kábult fejjel hallgatta, mint duruzsol a tűz a cserépkályhában és mint duruzsol a megkoppant bundájú öreg csirnos a karosszék vállán.

A szoba levegője teli volt a herbatea, a fagygyu és a birsalmák szagával. Ez a keverék émelygős volt, de külön-külön eszébe jutatta a szegény, elköltözött Rozálka anyáskodásait.

Ő nagyon szerette a birsalmát. Ő te-regette girhes mellemre a fagygyos gyolcsot, ha köhögtem és ő tudta a világ legjobb herbateáját főzni, bárha Kubicsekné is jó asszony.

Az ágygyal szemben függő, portól és pipafüsttől megfeketedett olajosképre tévedt a tekintete.

Az elment asszonya képére, a melyet Hradil, a festő pingált hálából, a mikor a vézna fiut besegítette a század irodába manipuláns őrmester korában.

Mirtussal és fehér fátjol ábrázolta Rozálkát a kép és ultramarin kék szemével kaczerködva kandított át a ráján a másik képre, a melyen egy szakállal kitoldott batuszu őrmester feszített a tizenkétéves szolgálati éremmel a mellén.

A képek megfakultak, mondom, de a nézés, a mivel az irodavezető ur nézte az öreg képeket, megfrísítette a színüket.

Es az irodavezető úrnak ez a gondolata támadt:

— Amint jobban leszek és a nagyságos törvénytörő elnök ur mellemre tüzi a koronás ezüst érdemkeresztet, ráfestetem erre a képre a kitüntetés, mellyel ő felségének uralkodói kegye megjutalmazta polgári és katonai, igen: katonai érdemeimet. Igen, szösz szerint így gondolta ezt végig az irodavezető ur. Kicirkalmazottan és loyálisan.

Részlet volt ez a mondat a kitüntetés megköszönő beszédből, a melyre már esztendőök óta készült áhitatos, mohó sóvár-

A kereskedelmi alkalmazottak és a zárórák.

Lapunk előző számaiban már két ízben foglalkoztunk a kereskedelmi alkalmazottak abbéli mozgalmával, mely szerint az egységes záróra betartását kívánják olyképpen, hogy öt hónapon át télen és hét hónapon át tavasz, nyár és őszön az üzleti zárórák egyformán — a fűszeres üzleteket kivéve — miután azok a mozgalomba nem vonattak be — állapíttassanak meg.

A megegyezés a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak között meg is történt és annak pontozatai írásban foglalva egyetértőleg meg is állapították.

Huszonhárom üzlettulajdonos írta alá a zárórák egyöntetű betartásáról hozott egyezményt azzal, hogy ezt szigorúan betartják és betartatják. Sőt, ha azután valaki a zárórák pontos betartását elmulasztaná, pénzbírsággal is sújtható, melynek befizetése iránt egy a saját kebelükből választandó bizottság gondoskodna.

Mindezekről a mozgalmakról már megemlékeztünk és elmondottuk, hogy örömmel constatáltuk, hogy a kereskedelmi alkalmazottak ügyük érdekében elejétől kezdve a legnagyobb higgadsággal és a kereskedői név becsületének megóvása mellett, férfiasan keltek sikra. Nem csináltak zajos utcai tüntetéseket, nem vitték a piacra a mozgalmat, hanem a tisztesség korlátai között maradtak mindvégig. Ez az eljárásuk megszerezte nekik a közönség és a főnökök elismerését, utóbbiak jogosnak és méltányosnak ismerték el az alkalmazottak kívánságait, belátván, hogy 13—15 órai munka az üzletben mégis csak sok és kimerítő, de még méltánytalan is, merthiszen utóvégre az a kereskedelmi alkalmazott is ember és társadalmi lény, kinek megerőltető fáradtságos napi munka után ép oly szüksége van a pihenésre, szórakozásra és társas érintkezésre, mint akár mely más emberfiának, nem számítva ide az önképzésre, művelődésre

gással. Azokból a beszédekből leste össze a magáét, a várvavartat, a melyeket a nagyságos elnök ur és a méltóságos királyi főügyész ur tartottak az üdvözlő birói és tisztviselői karnak, a mikor a királyi kegy Ferencz József rendjelet tüzött a gomblyukukba.

Ez a két házi ünnepe a törvényszéknek az ő ragyogó emlékeivel emelkedett ki mindössze az ő harminczévig tartó hétköznapjainak renetegéből.

És ezeknek a mására sóvárgott a mikor körmölt, a mikor rubrikázott, a mikor poros iratesomókkal bajlódott napestig.

Csak hogy ennek az elkövetkezendő ünnepnek ő lesz a középpontja. Az ő szobájába jönnek majd a nagyságos és tekintetes urak ünnepies fekete kabátban, keztyűsen és a nagyságos elnök ur beszédet intéz hozzá, felsorolván kitűnő érdemeit. És ő meghatottságtól reszketve felel majd, és a lapok megírják. Így lesz.

— Csak volna el már ez a kis meghülés. Jó forrón adja a teát, Kibicsekné, lelkem; jó forrón.

— Tessék tekintetes ur.

A tekintetes ur szűcsölve itta a lőret és igen örült, hogy megköhögötte:

— Felszakad a köhögés, hálistennek. Jó is, mert sietni kell. Lehet, hogy már

szánt időt, amelyre a mai világ kereskedőjének oly igazán szüksége van.

Elcsigázott testtel nem lehet intenzív munkásságot kifejtteni. Az erők elpocséklása és teljes kihasználása után bekövetkezik a stagnálás. A kereskedőnek pedig folyton ébernek, tevékenynek és mozgékonyknak kell lennie. Erre pedig csak az erők czélszerű felhasználása mellett és az idő okos és észszerű beosztása mellett képes.

Midőn már-már azt hitték a kereskedelmi alkalmazottak, hogy emberi és szociális szempontból jogos és méltányos kívánságukkal czéltértek megállapodásaik által, melyek a főnökökkel közösen írásban foglaltattak; amikor azt hitték, hogy mozgalmuknak gyümölcsét nem sokára élvezni fogják és a zárórák szabályozása következtében nekik a pihenésre, a családjaik körében való tartózkodásra, a társaságban való szórakozásra is jut idejük, akkor egyszerre semmivé akarja tenni egyetlen egy czég a többi 23 czéggel szemben, a küzdelemmel kivívott egész eredményt és csökönyösségével megakasztani igyekezik az ügy békés megoldását.

Nem hisszük, hogy annak a czégnek érdekei szenvednének, ha a mozgalomhoz csatlakoznék és ép azért nem tudjuk felfogni, hogy miért ellenkezik?

Lehet, hogy speciális üzleti érdekei vannak, melyek miatt a mozgalmat megvalósulásában gátolja, de aligha áll az, hogy ezeket a kereskedelmi alkalmazottak kívánságával összeegyeztetni nem lehetne és az ügyet békés és kölcsönös egyetértéssel megoldani ne lehetne?

Eddig még mindig megvannak azok az előfeltételek, melyek a szönyegen levő kívánságok békés életbeléptetését előmozdithatják, tehát meg kell az alkalmat ragadni és nem elszalasztani. Mert ha most nem jutnak megegyezésre egymással főnökök és alkalmazottak, a mozgalom nem fog megszűnni és ha újból meg-

holnap itt lesz a törvényszék. Testületileg lesz itt. Tisztítsa meg az ablakokat, Kubicsekné lelkem és a karosszékekről szedje le a sirting bevonatot. És konyak is legyen és pogácsa a cukrásztól. Finom, vajjas pogácsa. Omlós. Hozzák a rendjelet, az én csillogó, ezüst rendjeletet.

Az irodavezető úr éjjel sokat köhögött, fuldoklott és már hajnalodott, amikor elaludt. A koronás ezüst érdemkeresztről álmodott eleinte és az ünnepeltetésről, a küldöttségről.

Sajátságos volt ez az álom. Az érdemkeresztet egy nagy disznóoló késsel tüzték a mellére. Érezte mint furódik át a mellén és felsikoltott a fájdalomtól.

De azután újra elaludt; álomtalan mély álomba merült.

Kubicsekné pedig reggel, úgy kilencz óratájt, kisirt szemmel, óbégatva indult neki a főteczának, a Kegyelet Jakab szomorú boltja felé.

Az irodavezető ur lapos, alvó mellel feküdt az ágyán és türte, hogy a sarkig nyitott ablakokon beárad a ködös reggeli levegő.

A kitüntetés pedig már utban volt a Bokrétautcai lakás felé.

János, a szolga hozta. Az urak nem

indul, talán nem ilyen békés és csendes mederben fog lefolyni.

Azért ajánljuk a jobb alkalmat, mely most kínálkozik — a kérdés elintézésére.

H I R E K.

— Gyógyszertárvétel. Az Erős-féle gyógytárt Ivá c s k o v i t s gyógyszerész megvette és augusztus 15-én történik az átvétel.

— A szegedi ügyvédi kamara és az ügyvédjelöltek. A szegedi ügyvédi kamara választmánya a következő értesítést bocsátotta ki: A szegedi ügyvédi kamara választmánya a f. é. március hó 19-én tartott évi rendes közgyűlés határozata alapján értesíti a kamara tagjait, hogy a választmány a közgyűlés részéről az ügyvédjelöltek gyakorlatának nyilvántartása tekintetében a lehető legszigorubb ellenőrzésre lett utasítva, — mert köztudomás szerint nagyfokú visszaélés forog fenn a jelöltek bejegyzése körül, a bejegyzés szinleges voltánál fogva. Amidőn tehát erről a választmány a kamara tagjait értesíti, figyelmezteti őket, hogy jövőre minden egyes oly esetben, amikor a szinleges bejegyzés gyanuja forog fenn, a vizsgálat kivétel nélkül úgy a főnök, mint a jelölt ellen folyamatba tétetik és egyben ellenük a fegyelmi eljárás is meg fog indittatni.

— Halálozás. A gőzmalom főmolnára Zdvorszák József rövid szenvedés után csütörtökön vérhányás következtében Marillán, a hol 3 hét óta tartózkodott, elhunyt.

Hű és lelkiismeretes munkását vesztette benne a nagy gőzmalom, a munkások pedig a legjobb főnököket siratják.

35 év óta állott az elhunyt a gőzmalom szolgálatában, a hol szorgalom és hűség által lassan-lassan emelkedett és lett a nagy vállalat főmolnára.

A gőzmalom, mely manapság világhirrel bír, sokat köszönhet Zdvorszáknak, ki a gőzmalom világhírének megalapításához sokban hozzájárult azért, hogy 35 éven át a legteljesebb odaadással minden törekvésével szolgálta a malmot, melynek igazgatósága a felügyelői rangot adta neki.

Temetése ma délután 6 órakor lesz.

— Helyreigazítás. Mult számunkban „a laktanya gondnok figyelmébe” czim alatt hozott közleményre a város rendőrkapitánya, mint jelenlegi ideiglenes laktanya gondnok, felelős szerkesztőnknek a következő kijelentéseket tette:

A kiszerveztett vállalkozási ügy szorosán véve nem is érinti a laktanya gondnok teendőit, mert a szóban forgó munkálatokat a megye székhelyén megtartott nyil-

érték rá. A zsebében hozta, szépen bebucsolva egy papendekli dobozba.

János kopogott az ajtón és mert választ nem kapott, hát óvatosan nyomta meg a kilincset és beoldalgott a küszöbön.

— Jó reggelt, tekintetes ur. — Elhoztam a kitüntetési úgydarabot. Ihol a vétív; tessén aláírni.

A tekintetes ur nem felelt s azért János odalépett az ágyhoz, hogy felrizza. Meg is rázta és a tekintetes ur álla furcsán nyiszorogva lezökken a mellére s az egyik szemhéja felnyitott félig.

János vissza torpant és keresztet vetett:

— Ez bizony meghalt. Mit csináljak most már? A kereszt végre is neki dukál, hát mit vigyem vissza?

A vétívet zsebredugta, az iskatulyát előhalászta a nadrágja zsebéből és az egész czókmókot rátette az irodavezető ur hallgatag pihenő mellére.

Keresztet vetett újfent, sarkon fordult aztán és kiment.

S ezzel az ünnepies aktus véget ért.

Az ünnepies aktus, a melyről annyit álmodott aktái között a kitüntetett halott robotos.

Palásthy Marcell.

vános árlejtésen a m. kir. államépítészeti hivatal egy nagybeeskereki vállalkozónak adta ki.

A laktanya gondnok apostrofálása tehát helytelen. Minthogy azonban a cikkben meg nem nevezett „forrás” eddig ki nem derített okból a döntő sullyal bíró fődolgot elhallgatta és így tévesen informálta a tisztelt szerkesztőséget, — ebből pedig a közönség hamis, a valóságtól eltérő következményeket vonhat le magának, kötelességemnek tartom a meg nem nevezett „forrás” információját helyes értékére redukálni.

Ugyanis a munkálatok nem most folynak, hanem már két héttel ezelőtt fejezték be; a kollaudáció foganatosítására a vármegye egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai voltak: egy kir. állami mérnök, a laktanya gondnok és a katonaság egy tagja, — és éppen ez a bizottság volt az, a ki a vállalkozó munkáját általánosságban kifogásolta és nagy részben vissza is utasította.

Tehát hiába figyelmeztetik a bizottságot most arra meg amarra, mert ez elkésztett figyelmeztetés a túlhaladott állásponttal szemben, — az illetékes fórum, a vármegye alispánja pedig a bizottság eljárásáról a kirendelt állami közeg útján holtbiztonsággal tudomást fog szerezni, — tehát szintén nem szorult a meg nem nevezett „forrás” szintén elkésztett figyelmeztetésére.

— **Nyári multság.** Ismételt megemlékezésként e helyen arról a multságról, melyet a rom. cath. templomépítő bizottság jövő vasárnap, aug. 6-án a Népkerthben rendezni fog. A multság valóban megérdemli azt az érdeklődést, melyet a közönség táplál, nemcsak céljában fogva, hanem gazdag műsoránál fogva is. A katonaság zenekar 16 pontból álló concert műsora a legválogatottabb. A tombola tárgyak kijátszása multságos lesz. A rendezőség felkéri ezúton mindazokat, kik a nemes cél érdekében tombola nyereségtárgyakat felajánlanak, hogy azokat Rogátsy Kálmán gyógyszerész urnál elhelyezni sziveskedjenek. A tüzijáték impozáns szépségű lesz. Ennek költségei Rogátsy ur áldozatkészségéből kerülnek ki. A rendező bizottság, mely fáradságot és költséget nem kímél, hogy a multság erkölcsi sikerét biztosítsa, joggal számít tehát a közönség tömeges látogatására is. A meghívók holnap mennek szét és falragaszok is fogják hirdetni a multságot jelölve annak, hogy oda mindenki, kinek kedve tartja, elmehet. A részletes műsort legközelebbi számunkban hozzuk.

— **Rendőri hírek.** Vig Katicza, aki Kiss Béla napszámmal vadházasságban élt, miután a legszükségesebb élelem hiányával volt, gyufaoldatot ivott, hogy magát eleméssze. Dr. Szimits azonban a gyorsan alkalmazott ellenméréggel megmentette.

Rádu Mihály és neje Katalin a cigányok szokása szerint összeveszttek. Rádu Mihály pisztolyt vett elő, hogy Katáját lelője, melyet azonban az asszony elakart ragadni, miközben kezefejét az eldördülő pisztoly összefújta. A rabiatús cigány ellen az eljárás folyamatba tetetett.

— **Helyreigazítás** Lapunk múlt számában „Tiszti kard meg a kutya” című közleményünkre vonatkozólag illetékes és megbízható forrás által arról lettünk felvilágosítva: hogy az eset úgy adta elő magát, hogy Beintner Sándor huszárhadnagy kutyáját az utcán egy idegen kutya megtámadta, mire a hadnagy kis kutyáját megvédendő, közbelépett. De mivel az idegen kutya erre ő reá támadt, kénytelen volt az idegen kutyát kardjával elűzni.

Midőn ilyképen az esetet készségesen helyreigazítjuk, egyben hozzátesszük, hogy a dolgok ily állásban mult közleményünknek netalán sértő vonatkozásait is ezáltal megakarjuk szüntetni, annál is inkább, mert célunk csak magának az esetnek közlése volt.

— **Eltűnt inas.** Horváth Tamás kizombori lakosnak 13 éves Pál nevű bognárinas fia folyó hó 17-én azzal távozott el szüleitől, hogy a szerb-csanádi uradalomnál alkalmazott mesteréhez visszatér, — azóta a fiúnak nyoma veszett.

— **Véres harcz az utcán.** Tiszaszentmiklósról jelentik lapunknak, hogy f. hó 22-én a déli órákban valóságos utcai harczot vívtak. Budovalcsev Szever és Ráda oda való lakosok hosszabb idő óta haragban éltek Tyirity Lyubomir szomszédjukkal. Akkor is a nyomtatás miatt először a közös kerítésen keresztül kezdtek el egymással perelni, majd vasvillára kapva és revolverrel a kezében Budovalcsev Szever és Ráda az utcára hívták Tyirityet. A mikor az feleségével szintén harciasan felszerelve megjelent, iszonyu szitkozódások között egymásra rohtottak. Budovalcsev Szever a revolverből négy lövést tett, de egyik sem talált, annál inkább ütögették egymást a vasvillákkal, míg végre az utca népe választotta szét őket. Budovalcsev Szevert szándékos emberölés kísérlete miatt letartoztatta a csendőrség.

— **A „copf.”** A maga nemében páratlan jubileum lesz e hó 30-án, ha ugyan az ilyen évfordulót jubileumnak lehet nevezni. Ezen a napon lesz száz esztendő fordulója annak, hogy a hadseregben a „copf”-viseletnek véget vetettek. Ferenc császár egy rendelete tette lehetővé a viselet eltörlését ami akkor valósággal csodaszamba ment, mert a régi fölfogással való szakítást jelentette. Érdekesnek tartjuk a nevezetes rendelet reprodukálását. A rendelet szövege ez:

Hadügyminiszterem, Károly főherceg előterjesztésére elhatároztam, hogy egész hadseregemben az eddigi copfviseletet megszüntetem és elrendelem, hogy ezentúl legfeljebb 1 hüvelyk hosszúságú haját viseljenek. A haj ez előirt hosszúnak az egész fejen egyenlőnek kell lennie s míg a közembereknek megtiltom, hogy azt akár kenőccsel kenjék, vagy lisztporral behintsek, addig elrendelem, hogy egy a törzs-, mint a főtisztek pomádézva és hajporozva jelenjenek meg. Figyelmeztetem ezeket arra is, hogy magukat az előírásához tartsák, minden divatot mellőzzenek, mert ellenkező esetben a legszigorubb büntetés vár rájuk. Magától értetődik, hogy a haj, mihelyt az előirt mértéket egy negyed hüvelykkel túlhaladja, ismét levágandó. A legénységet pedig a legszigorubb szoktassák ahhoz, hogy fejüket gyakran mossák hideg vízzel, mert hű és bátor katonáim egészsége, tisztasága, de főleg ez a cél, hogy a fölösleges copfviselet rendbentartása amugy is szerény zsoldjukat tovább oly nagy mértékben igénybe ne vegye, indította Károly főherceget előterjesztésére, amelyhez a legszivesebben adtam beleegyezésemet. Tábornokaimnak azonban megengedem, hogy hajukat vagy copffal, vagy levágva viselhesék, de utóbbi esetben a föntebbi rendeleteket nekik is be kell tartaniuk.

Csodálatos dolognak látszik, hogy száz esztendő előtt törölték el a „copf”-ot a hadseregben s még most is uralkodik ott a copf, ha más, átvitt értelmében is. Valóban a hadsereg nagyon konzervatív módon tud valamihez ragaszkodni.

— **A „Vállalkozók Lapja”** és annak német kiadása a „Der Bauunternehmer und Lieferant” című, Budapesten Komor Marcell építész, Lakatos Lajos és Sós Izor szerkesztése alatt megjelenő szaklapok már a XXVI. évfolyamra nyitnakel öfzetést, melyre azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építőmesterek, építőiparosok, rajzoló, szállítók, gyárosok, nagyiparosok, munkavezetők, szakmányosok és bérlők figyelmét, hogy e lapokban jeles szakkikkeken kívül közölve lévén az országban felmerülő összes építkezésekre, szállításokra, bérletekre és adás-vételekre vonatkozó árlejtések tervpályázati hirdetések; a vasutépítési vizsábályozási, valamint minden más téren előforduló vállalati hírek; a mérnöki és általában a technikai szakbavágó mindennemű közlemények. — mindazok, kik a vállalkozás terén óhajtanak működni, e lapokban hasznos utmutatót találhatnak, valamint azok is, kik a jelzett szakokban állást vagy foglalkozást keresnek. — Előfizetési ár akár magyar, akár a német kiadásra: egy évre 16 k., félévre 8 kor., negyedévre 4 k. — Előfizetni lehet minden postahivatalnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában, Bu-

dapesten VIII., Kerepesi-ut 29. sz. Mutatványszámokat a kiadóhivatal készséggel küld.

— **A kintorna alkonya** Kristóffy József belügyminiszter elrendelte, hogy több kintornásengedélyt ne adjanak ki a hatóságok. A miniszter rendeletét azzal okolja meg, hogy a kintornások minden házhoz szabadon bejárhatnak és veszélyeztetik a közbiztonságot. E rendelet következtében az eddig kiadott engedélyek nagy részét is bevonják.

— **Irigy hölgyek** nem árulják el egymásnak, hogy a legjobb és legbiztosabb szépitőszert a Balassa-féle Ugorkatej, mely még a legérzékenyebb bőrnek sem ártalmas. Kiválóságáért a párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel tüntettetett ki. Nélkülözhetlen toilett-cikk, bál, séta, színház előtt, de különösen a nap és szél befolyása ellen. Üvegje 2 korona a gyógyszerárakban. Póztán küldi a készítő, Balassa K. gyógyszerész, Budapest-Erzsébetfalva.

— **A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület** 1905. évi augusztus 23-án d. e. 11 órakor Árva-Váralja várában tartja meg XXIII. évi rendes közgyűlését amelyre az egyesület összes alapító, örökös, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés napirendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag kiküldése. 3. Bold. emlékü József cs. és kir. főherceg ö Fenségeinek, elhunyt legmagasabb Védnökünk emlékezte. Az emlékkbeszédet Lits Gyula, Hont vármegye főispánja, a F. M. K. E. tb. elnöke tartja. 4. A magyar társadalom és a nemzetiségek. Értekezés. Tartja Hets Ödön, a F. M. K. E. budapesti választmányának alelnöke. 5. Ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1904—1905. évi munkásságáról. 6. Az elnökség 1904—1905. évi jelentése és az igazgató választmány határozati javaslatai. 7. Az egyesület 1904. évi összszámszámadása és a törvényeszerű fölmentvény megszavazása. 8. Az egyesület 1906. évi összköltségvetésének megállapítása és esetleg a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai. 9. Egyes vármegyei és városi választmányok megalakulásának bejelentése és tudomásul vétele. 10. A zárszámadás-vizsgáló bizottság egy tagjának megválasztása. 11. Az 1906. évi közgyűlés helyének meghatározása. 12. Indítványok, a melyek az alapszabályok 16. §-a értelmében, a központi elnökséghez írásban beadattak. — Az igazgató választmány a közgyűlést megelőzőleg 1905. évi augusztus hó 22-én, este 7 órakor Alsó-Kubin városban, a vármegyeház disztermében ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

IRODALOM.

Miképpen kell jövedéki kihágási ügyekben sikeresen védekezni? Ritka ember, aki ezt tudja! Hiszen már átment a köztudatba, hogy ha a pénzügyi közegek bírságot követelnek, úgy se szó, se beszéd, bele nyulunk a zsebünkbe és fizetünk, nem is kutatva, hogy jogos-e a pénzügyi közeg követelése, avagy nem s ha igen, hogy vajjon csakugyan olyan kihágást követtünk-e el, aminővel vádoltatunk és hogy csakugyan olyan bírságot kell-e fizetnünk, aminőt tölünk követelnek.

Szóval, a jövedéki büntető ügyekben már évtizedek óta a sötétben tapogatódzunk, és ha reánk üt a fináncz, úgy alkudozunk a bírságösszegre nézve, kérünk, könyörgünk, de védekezni nem tudunk, mert nem ismerjük a védekezés módját, nem ismerjük a jövedéki büntető törvényeket és az azokat pótló és azokat kiegészítő szabályokat, miniszteri rendeleteket és döntvényeket, ami nem is csoda, mert hiszen a jövedéki büntető törvényeink még maig is az 1788. évi harminczadi rendtartás és az 1842. évi harminczadivatali utasítás alapján „kezelteknek”.

Hogy tehát valakinek alapos ismeretei legyenek e téren, ehhez egy kis emberöltőn át való szakadatlan tanulmányozás, adat- és anyag gyűjtés szükséges.

Igazán hézagot pótol tehát az a most megjelent terjedelmes szakkönyv, amelyet

ma kézhez kaptunk és a melynek címe: A Jövedéki Büntető Törvények és A Jövedéki Büntető Eljárás Magyarázata. Irta Hoffmann Mihály, az „Adóügyi Szaklap” szerkesztője.

E név a finansz-tudomány terén ma már fogalom, mert több, mint másfél évtizede, hogy Hoffmann Mihály a pénzügyi szakirodalom terén működik, amelyen ő egyik úttörő és a gyakorlati pénzügyi irodalomnak egyik mestere. Minden évben 1-2 közhasznú szakkönyve jelenik meg a könyvpiacra, amely mindmegannyi praktikusar lévén megírva, nagy elterjedésnek örvend.

A „Jövedéki Büntető Törvények és a Jövedéki Büntető Eljárás Magyarázata” című, most megjelent könyve is a gyakorlati élethez számol.

Kiterjed az egyenes adók, fogyasztási adók, illetékek- és állami jövedékre vonatkozó összes törvények és szabályok áthágásából származó jövedéki kihágásokra és nélkülözhetetlen utmutató és tanácsadó minden jövedéki kihágási ügyben, mert alapos oktatást ad a kereseti adó-, házáradó-, földadó-, tőkeamat- és járadékadó-, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, nyereségadó-, szállítási adó-, gazdasági és fegyveradó-, bányaadó-, általános jöv. pótdadó-, hadmentességi díj-, szeszadó-, söradó-, cukor- és ásványolajadó-, szeszadópótlék-, söradópótlék-, átutalási eljárás, községi fogyasztási adópótlék-, dohány-, só- és lottójövedék, állami italmérségi jövedék, lópor-, határvám-, postajövedék-, fémmelzés-, illeték-, valamint a borítaladó és hús fogyasztási adóügyben előforduló jövedéki kihágási esetekben követendő mikénti védekezésre vonatkozólag

A munka, amely két részből áll: „Alaki” és „Anyagi” részből, azt célozza, hogy a nagyközönség bármilyen jövedéki kihágási esetben feltalálhassa mindama védelmi eszközöket, amelyek felhasználásával a jövedéki kihágási ügyekben sikeresen védekezhetik.

A könyv el is érte e célját, mert a jövedéki kihágások terén előforduló esetek minden mozzanatát nemcsak feltünteti, de a kezdőponttól a befejezésig példákkal is illusztrálja, amiért is azt a közönség különös figyelmébe ajánljuk.

A praktikus és díszesen kiállított tartalomjegyzékkel és betűsoros utmutatóval ellátott könyv bolti ára nyolcz korona és megrendelhető az „Adóügyi Szaklap” kiadóhivatalánál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 38.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mautner Ödön tudósítása.)

A múlt heti tudósításban felsorolt mag-nemek e héten is meglehetősen keltek, sőt biborhere sokkal nagyobb mértékben. Biborhere emelkedő irányzatn volt, mely a hét végével nagy árfelszökkenéssel végződött. Jelenleg 34/38 korona alul 50 kilónként a termelő állomáson egyáltalán nem kapható. Eme rendkívüli áremelkedés okául azt hozzák fel, hogy Franciaország is a vásárlók sorába lépett. Őszi borsóból néhány nagyobb tétel ajánlatot és kivitelre hamar vevőre is talált. Az árak nem igen változtak, kivéve a másodrendű minőséget mely 50 kilónként 9 koronás árban fizetett állomáson. Elsőrendű minőségért 11-12 korona eugedélyezett 50 kilónként állomáson. A forgalom borsóban, tekintettel az időszakra, eléggé élénk volt és úgylátszik, hogy ezen magfélében a szükséglet igen nagy lesz. Helyreigazítandó még, hogy múlt heti tudósításunkban egy íráshiba folytán a jegyzések 100 kiló helyett 50 kilóra szóltak.

Jegyzések nyersáruért 100 kgként Budapesten:

Vöröshere . . . 110-120 K
Luczerna . . . 108-116 K
Muharmag . . . 20-22 K

Lupinus . . . 18-19 K
Téli borsó . . . 24-26 K
Spergula (csibehúr) . . . 18 K
Pohánka . . . 18 K
Mustár . . . 31-33 K
Biborhere . . . 68-76 K

— Cséplési eredmények. A gabona-tözsden — mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, már nagy számban vannak minták búzából, rozsból és árpából, az ország legkülömbözőbb részeiből, úgy, hogy már képet lehet alkotni az eddigi cséplési eredmények alakulásáról. A Bánságból jó búzaminták érkeztek, ugyanigy a Bácskából is. — E legfontosabb búzatermő területeken mennyiségre nézve jó középteremesre, sőt még ennél jobbra is lehet számítani. Igen jók a tót vidékről érkezett búzaminták is és e vidéken is mennyiségileg jó közép-termes várható. Valamivel kedvezőlenebb minőségű minták érkeztek Felsőmagyarországból, de a mennyiségi eredmény ott is teljesen kielégítő. Csak a Tiszavidéken látszik kedvezőtlennek a búzatermes. Az onnan érkezett búzaminták koraérett és nyomott szemeket mutatnak és mennyiségileg is a középteremes mögött maradnak. — A rozstermes az eddig érkezett minták szerint minőségileg jól sikerült, de azért még nem érkezett olyan rozs, mely a múlt évi ritka szép minőséget megközelítette volna. A mennyiségi eredmény azonban sokkal bővebb mint a múlt évi és panasz alig érkezett még egy vidékről is. Ki nem elégitők azonban az eddig érkezett árpa-minták. Némely vidéken az árpa hirtelen érett, más vidéken pedig a sok zivatáros eső következtében foltos. De a felsővidékekről azt írják, hogy a minőségek kielégítőek. A zabaratás a július elején uralkodott nagy hőség következtében szenvedett ugyan, de gyengébb minőségek mellett érkeztek már igen szép minőségek is.

Felelős szerkesztő és leltulajdonos:

Kemény János.

Milenkovits S. könyvnyomdája, Nagykikindán.

— BUDAPESTI — HARISNYAGYÁR

ajánlja dús raktárát
női-, férfi és gyermekharisnyákban
eredeti gyári árban.
12 pár megrendelésnél bérmentve.
Harisnya fejelek elvállaltatnak.
Árjegyzék kívánatra ingyen.
Budapesti Harisnyagyár
főraktár V. Fürdő-utca 1/a.
Számaltalan elismerőlevél.

6205/1905 tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A nagykikindai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mirkov T. Milán bej. cézég végrehajtatónak Zavisin Deszpot végrehajtatást szenvedett elleni 84 kor. 58 fill. tőke és jár. továbbá a csatlakozott Zavisin Zsivának 100 kor. és jár. kielégítése iránti ügyében a nagykikindai kir. törvényszék területén lévő s a nagykikindai 8584 számú telekjegyzőkönyvben A. I. 2545-2546/b hrzi és 886/b ö. i. sz. a. Zavisin Deszpot nevében álló ház és 320 négy-szögöl beltelek 1200 kor. kikiáltási árban ezen kir. törvényszék árverési termében 1905. évi augusztus hó 14-ik napjának d. e. 10 óra-jakor birói végrehajtatási árverés alá fog bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett banátpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nkikindán a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1905. évi május hó 20. napján.

Kapustyák.

kir. tszéki biró.

Uj Pilseni sör.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni hogy a mai naptól kezdve Nemzeti szállodánkban direct forrásból beszerzett

Pilseni sört

esapolunk, és ezt a legnagyobb szakértelemmel kezelve fogjuk a m. t. közönségnek kiszolgálni.

Tisztelettel

Grósz testvérek

a „Nemzeti szálloda” bérlői.

Hirdetések a „Torontáli Köz-löny” részére a Milenkovits-féle nyomdában, Mokri-utca, Kasztory-féle ház vétetnek fel.

Pilseni ősforrás sör.

A mai naptól kezdve a polgári serfözde pilseni főraktáramban úgy nagyban, mint kicsinyben a

„fehér kereszt”

vendéglőjében (Vásár-utca)

paszterizált pilseni sör
palaczkokban kapható

Wittenberg M.

pilseni ősforrás sör főraktára
Nagykikindán.